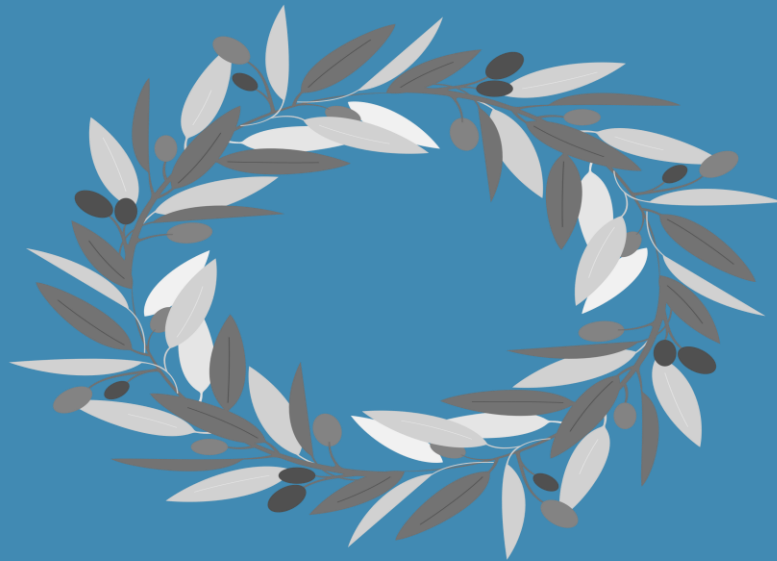

PO CO LUDZIOM POEZJA?

Kilka informacji i trochę inspiracji
z okazji Dnia Poezji

JAK POWSTAŁA POEZJA?

Poezja jest tak stara jak ludzkość tworząca pierwsze cywilizacje. Dowody na to mamy na zachowanych tabliczkach z pismem klinowym z IV tysiąclecia p.n.e., na ścianach egipskich piramid i papirusach, w przekazach ustnych najstarszych Greków.

Skoro powstała tak wcześnie, to znaczy, że musiała wyrażać coś ważnego dla ludzi i służyła jakimś poważnym celom. Kiedyś nadawano słowom, zwłaszcza zapisanym, wręcz magiczną moc.

Od początku poruszała dwa podstawowe tematy związane z ludzką duchowością:

-wiarę w opatrność, czyli bogów, którzy decydują o ludzkim życiu i których można przebłagać pięknymi i wzniosłymi słowami i uzyskać w ten sposób ich przychylność

-wyrażenie uczuć i refleksji związanych z życiem człowieka.

PEGAZ-SYMBOL POETYCKIEGO NATCHNIENIA

To, co było tworzone od wieków, opisali i uporządkowali starożytni Grecy, którzy wierzyli, że poetyckie natchnienie pochodzi od bogów, a każdym typem poezji opiekują się muzy zajmujące się razem z Apollem różnymi dziedzinami sztuki i nauki.

Za najdoskonalsze dzieła greckiej poezji uchodzą dwa eposy Homera, czyli „Iliada”, mówiąca o wojnie trojańskiej i „Odyseja” opowiadająca o długiej drodze Odyseusza, greckiego wodza, do ojczyzny Itaki. I tu pojawia się pierwsza kwestia. Czy liryka i poezja to to samo? Przecież Homer napisał takie jakby powieści, tylko że wierszem.

CZY LIRYKA I POEZJA TO JEST TO SAMO?

Poezja to taki utwór literacki, który jest pisany wierszem, czyli podzielony na wersy (linijki wiersza). Najczęściej kolejne wersy się rymują, mogą też układać się w grupy, czyli **zwrotki**. Jeśli w takim utworze występuje **narrator i opowiada jakąś historię**, jak na przykład w „Panu Tadeuszu” to należy on do epiki. Kiedyś prawie wszystkie utwory pisano wierszem, bo świadczyło to o talencie autora, a czytelnicy byli do tego przyzwyczajeni.

Liryka to wiersz, czyli tekst podzielony na wersy, ale **nie ma w nim narratora, historii ani bohaterów. Liryka służy wyrażaniu uczuć i myśli**, np. słynny hymn Juliusza Słowackiego zaczyna się od słów: „, **Smutno mi, Boże...**”

Liryka przemawia do nas poprzez obrazy poetyckie stworzone za pomocą słów, np.

„**Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,**

Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi.

Śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,

Omijam koralowe ostrowy burzanu ,,,

Tak Mickiewicz pisze o swojej podróży przez stepy, czyli rozległe łąki na Krymie. Obraz powstał przez zestawienie bezkresnego stepu z morzem i konsekwentne rozwijanie tego pomysłu.

STEP, KTÓRY WYGLĄDA JAK MORZE
(TRAWY)

PODSUMUJMY:

- Poezja istnieje od czasu pierwszych cywilizacji
- Styl nadali jej i uporządkowali w gatunki starożytni Grecy
- **Poezja to sposób pisania** – wierszem i bogatym w środki artystyczne językiem
- **Liryka to rodzaj literacki**, w którym mowa o przeżyciach i myślach podmiotu lirycznego przedstawionych za pomocą środków poetyckich tworzących często całe poetyckie obrazy.